

Posiedzenie Krajowego Zespołu ds. Zderzeń
Statków Powietrznych
ze Zwierzętami

Podsumowanie
dotychczasowych działań
Zespołu

Posiedzenie Krajowego Zespołu ds. Zderzeń Statków Powietrznych ze Zwierzętami

- Podstawy prawne.
- Zrealizowane działania.
- Plany – nad czym pracujemy.

Posiedzenie Krajowego Zespołu ds. Zderzeń Statków Powietrznych ze Zwierzętami

→ Podstawy prawne.

1. **Załącznik 14** ICAO (odpowiednio Załącznik 15, 19);
2. Podręcznik Służb Portu Lotniczego ICAO **9137 część 3** – „Kontrola i zmniejszanie zagrożeń ze strony zwierząt”;
3. PANS ADR – Lotniska – **Doc 9981**;

Pierwsze wydanie Doc 9981 zostało zatwierdzone przez Przewodniczącą Rady w imieniu Rady ICAO w dniu 20 października 2014 r. i wchodzi w życie w dniu 10 listopada 2016 r.

ORGANIZACJA MIĘDZYNARODOWEGO LOTNICTWA CYWILNEGO

Posiedzenie Krajowego Zespołu ds. Zderzeń Statków Powietrznych ze Zwierzętami

4. Rozporządzenie „bazowe” – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2018/1139 z dnia 4 lipca 2018 r. w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie lotnictwa i utworzenia Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego oraz zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2111/2005, (WE) nr 1008/2008, (UE) nr 996/2010, (UE) nr 376/2014 i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/30/UE i 2014/53/UE, a także uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 552/2004 i (WE) nr 216/2008 i rozporządzenie Rady (EWG) nr 3922/91;

5. Rozporządzenia „wykonawcze” – Komisji (UE) nr 139/2014 z dnia 12 lutego 2014 roku ustanawiające wymagania oraz procedury administracyjne dotyczące lotnisk zgodnie z rozporządzeniem bazowym wraz z rozporządzeniami zmieniającymi;

22.8.2018 [PL] Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 212/1

1

(Aktu ustawodawczy)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2018/1139
z dnia 4 lipca 2018 r.

w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie lotnictwa cywilnego i utworzenia Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego oraz zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2111/2005, (WE) nr 1008/2008, (UE) nr 996/2010, (UE) nr 376/2014 i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/30/UE i 2014/53/UE, a także uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 552/2004 i (WE) nr 216/2008 i rozporządzenie Rady (EWG) nr 3922/91

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 100 ust. 2, uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Należy w sposób ciągły zapewniamy wysoki i jednolity poziom bezpieczeństwa lotniczego poprzez przyjęcie wspólnych zasad bezpieczeństwa oraz za pomocą środków zapobiegających, aby wszelkie towary, osoby i organizacje związane z działalnością z zakresu lotnictwa cywilnego w Unii, lub w nią zaangażowanych, były zgodne z tymi zasadami.
- (2) Ponadto należy w sposób ciągły zapewniamy wysoki i jednolity poziom ochrony środowiska za pomocą środków zapobiegających zgodność wszelkich towarów, osób i organizacji związanych z działalnością z zakresu lotnictwa cywilnego w Unii, lub w nią zaangażowanych, z odnoszonym prawem Unii, a także z międzynarodowymi normami i zalecanymi metodami postępowania.
- (3) Ponadto statki powietrzne państw trzecich wykonujące operacje przylotu na terytorium, do którego mają zastosowanie odpowiednie postanowienia Traktatu o Unii Europejskiej (zwanego dalej „TUE”) i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „TFUE”) (zwanych dalej łącznie „Traktatami”), lotu nad tym terytorium lub odlotu z niego, powinny podlegać odpowiedzialnemu nadzorstwu na poziomie Unii w ramach ograniczeń ustanowionych w Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym, podpisaną w Chicago dnia 7 grudnia 1944 r. (zwanej dalej „konwencją chińską”), której wszystkie państwa członkowskie są stronami.
- (4) Nie jest wskazane objęcie wspólnymi zasadami wszystkich statków powietrznych. W szczególności statki powietrzne o prostej konstrukcji lub eksploatowane głównie lokalnie, a także statki powietrzne budowane amatorsko lub szerepnie w rzadkie, lub występujące w niewielkiej liczbie egzemplarzy – w świetle ograniczonego ryzyka, jakie stwarzają dla bezpieczeństwa lotnictwa cywilnego – powinny nadal podlegać kontroli regulacyjnej państw członkowskich, przy czym niniejsze rozporządzenie w żaden sposób nie zobowiązuje pozostałych

⁽¹⁾ Dz.U. C 75 z 10.3.2017, s. 111.

⁽²⁾ Dz.U. C 88 z 21.3.2017, s. 69.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 12 czerwca 2018 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 26 czerwca 2018 r.

Posiedzenie Krajowego Zespołu ds. Zderzeń Statków Powietrznych ze Zwierzętami

6. Akceptowalne sposoby spełniania wymagań **(AMC)** oraz materiały zawierające wytyczne **(GM)** w zakresie wymagań dla władz, organizacji i funkcjonowania lotnisk – zmiana 9 z 13 lipca 2023;

7. Specyfikacje certyfikacyjne **(CS)** i materiały zawierające wytyczne **(GM)** do projektowania lotnisk – wydanie 6 z 29 marca 2022 oraz Specyfikacje certyfikacyjne (CS) i materiały zawierające wytyczne (GM) do projektowania lotnisk objętych wymaganiami rozporządzenia (EU) 2018/1139 naziemnych lotnisk VFR dla śmigłowców – wydanie 1 z 23 maja 2019;

Posiedzenie Krajowego Zespołu ds. Zderzeń Statków Powietrznych ze Zwierzętami

8. Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze (Dz.U. z 2023 r. poz. 2110);

9. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 11 września 2014 r. w sprawie warunków eksploatacji lotnisk (tj. Dz.U. z 2023 poz. 1014);

10. **Zarządzenie** nr 23 Prezesa ULC z dnia 21 czerwca 2023 roku w sprawie powołania Krajowego zespołu do spraw zderzeń statków powietrznych ze zwierzętami;

Posiedzenie Krajowego Zespołu ds. Zderzeń Statków Powietrznych ze Zwierzętami

11. Krajowy Program
Bezpieczeństwa w Lotnictwie
Cywilnym;

12. Krajowy Plan Bezpieczeństwa
2023-2025;

13. Wytyczne nr 3 Prezesa
Urzędu Lotnictwa Cywilnego
z dnia 1 kwietnia 2019 roku
w sprawie zalecanych sposobów
monitorowania terenu
w granicach powierzchni
ograniczających przeszkody pod
względem obecności przeszkód
lotniczych i innych zagrożeń dla
statków powietrznych.

Krajowy Plan Bezpieczeństwa

2023 - 2025

Załącznik do Krajowego
Programu Bezpieczeństwa
w Lotnictwie Cywilnym

2023

DZIENNIK URZĘDOWY URZĘDU LOTNICTWA CYWILNEGO

Warszawa, dnia 1 kwietnia 2019 r.

Elektronizacja podpisany przez:
Krzysztofa Rępeckiego
Data: 2019-04-01 15:09:27

Poz. 23

WYTYCZNE NR 3 PREZESA URZĘDU LOTNICTWA CYWILNEGO

z dnia 1 kwietnia 2019 r.

w sprawie zalecanych sposobów monitorowania terenu w granicach powierzchni ograniczających przeszkody pod względem obecności przeszkód lotniczych i innych zagrożeń dla statków powietrznych

Na podstawie art. 21 ust. 2 pkt 16 oraz art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2018 r. poz. 1183, 1629 i 1637 oraz z 2019 r. poz. 235) ogłasza się, co następuje:

§ 1. W celu skutecznego i efektywnego zapewnienia bezpieczeństwa eksploatacji lotnictwa w zakresie monitorowania terenu w granicach powierzchni ograniczających przeszkody pod względem obecności przeszkód lotniczych i innych zagrożeń dla statków powietrznych, zgodnie z art. 68 ust. 2 pkt 14 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2018 r. poz. 1183, 1629 i 1637 oraz z 2019 r. poz. 235), oraz w odniesieniu do lotnisk podlegających wymaganiom rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 1138/2018 z dnia 4 lipca 2018 r. w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie lotnictwa cywilnego i utworzenia Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego oraz zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2111/2005, (WE) nr 1008/2008, (UE) nr 996/2010, (UE) nr 376/2014 i dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/03/UE i 2014/53/UE, a także uchylającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 i rozporządzenie Rady (EWG) nr 3922/91 (Dz. Urz. UE L 212 z 22.08.2018, str. 1), również zgodnie z ADR OPS.B.075 załącznika IV do rozporządzenia Komisji (UE) nr 139/2014 z dnia 12 lutego 2014 r. ustanawiającego wymagania oraz procedury administracyjne dotyczące lotnisk zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (Dz. Urz. UE L 44 z 14.02.2014, str. 1) i AMC3 ADR.ORE.005 decyzji Dyrektora Wykonawczego EASA nr 2016/2009/R, zaleca się stosowanie wytycznych.

§ 2. Ilekroć w wytycznych jest mowa o:

- 1) monitorowaniu zagrożeń – należy przez to rozumieć systematyczną obserwację oraz zbieranie i analizowanie informacji na temat potencjalnych zagrożeń w ujęciu ilościowym i jakościowym;
- 2) zewnętrznym kontekście ryzyka – należy przez to rozumieć zdefiniowanie w środowisku czynników niezależnych od zarządzającego lotniskiem, które powinny być uwzględniane podczas zarządzania ryzykiem, jak również podczas określania zakresu i kryteriów ryzyka oraz polityki bezpieczeństwa;
- 3) postępowaniu z ryzykiem lub łagodzeniu ryzyka – należy przez to rozumieć proces modyfikacji ryzyka w tym: unikanie ryzyka poprzez decyzję o nierozpoczęciu albo niekontynuowaniu działalności, usunięcie źródła ryzyka lub zagrożenia, zmianę prawdopodobieństwa, zmianę następstw, dzielenie ryzyka z inną stroną lub retencję ryzyka.
- 4) właścicieli ryzyka – należy przez to rozumieć osobę lub jednostkę rozliczaną z zarządzania ryzykiem i uprawnioną do zarządzania tym ryzykiem.

Posiedzenie Krajowego Zespołu ds. Zderzeń Statków Powietrznych ze Zwierzętami

✈ Zrealizowane działania.

Strona internetowa
www.kolizjezptakami.pl

Ulotka oraz broszura

ZGŁASZAJ WSZYSTKIE KOLIZJE Z PTAKAMI

**ZAWSZE RAPORTUJ GATUNEK
PTAKA LUB INNEGO ZWIERZĘCIA
ORAZ LICZBĘ OSOBNIKÓW
WRAZ ZE ZDJĘCIAMI PO KOLIZJI**

Posiedzenie Krajowego Zespołu ds. Zderzeń Statków Powietrznych ze Zwierzętami

Podręcznik Zarządzanie Zagrożeniami
Środowiskowym na lotniskach w FIR
Warszawa

Bezpieczeństwo lotnictwa w aspekcie zagrożeń
środowiskowych;
Bezpieczeństwo lotnictwa i ochrona środowiska
Występowanie zwierząt i zagrożenia
środowiskowe w lotnictwie
Kolizje statków powietrznych ze zwierzętami
Analiza ryzyka kolizji ze zwierzętami
Ograniczanie zagrożeń środowiskowych na
lotniskach
Monitorowanie poziomu bezpieczeństwa na
lotniskach
Analizy incydentów
Wzory zezwoleń

Posiedzenie Krajowego Zespołu ds. Zderzeń Statków Powietrznych ze Zwierzętami

Analizy statystyczne zdarzeń
lotniczych z udziałem zwierząt

Wplyw aktywności zwierząt na
bezpieczeństwo ruchu lotniczego

Analiza statystyczna zdarzeń lotniczych w latach 2016 – 2017

Warszawa 2018

**Sprawozdanie
o stanie bezpieczeństwa
w lotnictwie cywilnym
za 2022 rok**

**ANALIZA STATYSTYCZNA ZDARZEŃ
ZWIĄZANYCH Z AKTYWNOŚCIĄ
PTAKÓW W ROKU 2018**

Warszawa 2019

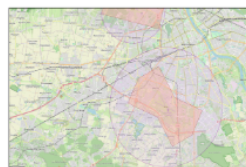
Posiedzenie Krajowego Zespołu ds. Zderzeń Statków Powietrznych ze Zwierzętami

Serwis mapowy Arc GIS

<https://www.ulc.gov.pl/pl/zegluga-powietrzna/mapy-on-line>

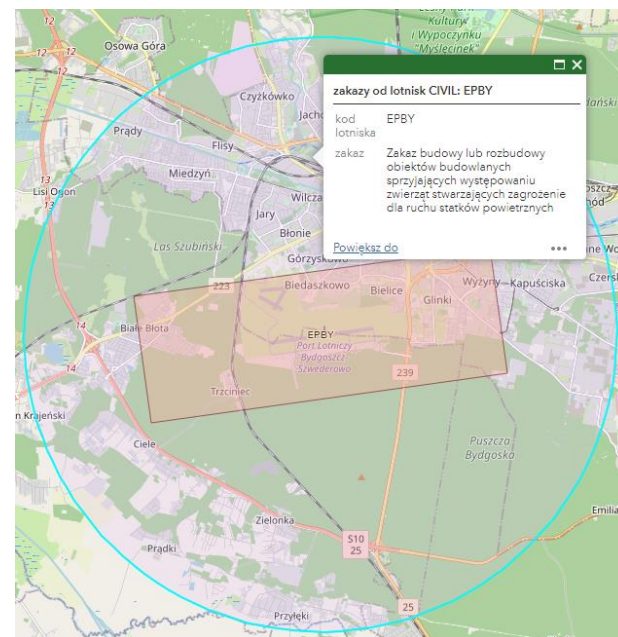
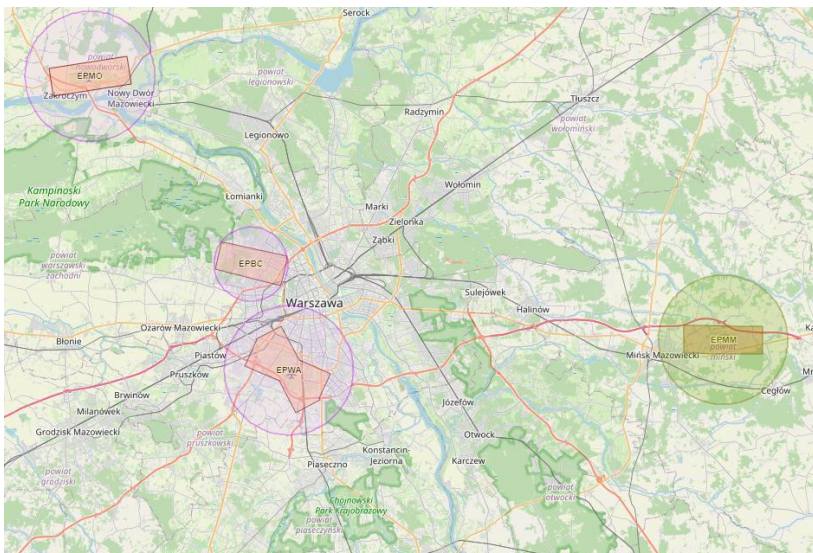
Mapy online

Serwis WILDLIFE przedstawiający strefy, w których obowiązują ograniczenia, mające na celu minimalizowanie zagrożeń powodowanych przez zwierzęta dla bezpieczeństwa operacji lotniczych.

W związku z zagrożeniami jakie mogą powodować zwierzęta, zwłaszcza ptaki, dla bezpieczeństwa operacji lotniczych, w ustawie z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze w rozdziale IV, opisane zostały regulacje dot. bezpieczeństwa w otoczeniu m.in. lotnisk. Artykuł 87⁶ odnosi się do ograniczeń mających

na celu minimalizowanie zagrożeń powodowanych przez zwierzęta. Do czasu wprowadzenia w 2019 roku nowelizacji ustawy Prawo lotnicze ograniczenia obowiązywały w odległości do 5 km od granicy lotniska. Obecne regulacje odnoszą się do dwóch stref. Zachęcamy do wejścia na serwis i zapoznania się z obowiązującymi strefami .

Posiedzenie Krajowego Zespołu ds. Zderzeń Statków Powietrznych ze Zwierzętami

→ Plany – nad czym (nadal) pracujemy.

Nowela ustawy Prawo lotnicze:

- doprecyzowanie zapisów art. 87⁶ w zakresie sformułowania „objekty budowlane”, zwierzęta stwarzające zagrożenie dla ruchu statków powietrznych”, zaostrzenie kar za nieprzestrzeganie zakazu (art. 211);
- doprecyzowanie zapisów art. 124 „loty nad parkami narodowymi”;
- uproszczenie procedur dot. płoszenia zwierząt chronionych, płoszenia zwierząt łownych, odstrzału zwierząt łownych z wyłączeniem okresów ochronnych (w otoczeniu lotnisk);

Publikacja polskiej wersji Podręcznik Służb Portu Lotniczego ICAO 9137 część 3 – „Kontrola i zmniejszanie zagrożeń ze strony zwierząt”;

Aktualizacja Podręcznik Zarządzanie Zagrożeniami Środowiskowym na lotniskach w FIR Warszawa;

Współpraca z organami ds. ochrony środowiska, ośrodkami naukowymi, PAŻP, pilotami, przewoźnikami, SZ RP.

Posiedzenie Krajowego Zespołu ds. Zderzeń Statków Powietrznych ze Zwierzętami

→ Plany – nad czym (nadal) pracujemy.

Format wymiany informacji

[Krajowy Zespół ds. zderzeń statków powietrznych ze zwierzętami \(padlet.com\)](https://padlet.com/)

Grabowska Beata • 5 miesięcy
Krajowy Zespół ds. zderzeń statków powietrznych ze zwierzętami
Kierunek - bezpieczeństwo

REGULACJE

Regulacje

ICAO:
Załącznik 14 ICAO (odpowiednio Załącznik 15, 19);
Podręcznik Służb Portu Lotniczego ICAO 9137 część 3 – „Kontrola i zmniejszanie zagrożeń ze strony zwierząt”;
PANS-ADR – Lotniska – Doc 9981;
UE:
2018/1139
139/2014
AMC
PL:
Ustawa Prawo lotnicze delegacja z art. 83

MATERIAŁY INFORMACYJNE

Materiały promocyjne

ZDERZENIA STATKÓW POWIETRZNYCH Z PTAKAMI
Wzrost. Liczono nieunikniony, ale które możemy minimalizować

Komitet ds. zderzeń statków powietrznych ze zwierzętami - ULC
Podręcznik „Zarządzanie Zagrożeniami Środowiskowymi na lotniskach w FIR Warszawa” część 1 – Porty lotnicze
Broszura dot. zderzeń statków powietrznych z ptakami
Ulotka oraz plakat promującego konieczność zgłaszania wszelkich zdarzeń dot. kolizji statków powietrznych z ptakami
Serwis mapowy Arc GIS
<https://www.ulc.gov.pl/zeqluga-powietrzna/mapy-on-line>

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Współpraca międzynarodowa

Współpraca międzynarodowa

Birdstrike/Wildlife Strike Committees - All Documents (icao.int)
Wildlife Hazard Management | EASA Community (europa.eu)
World Birdstrike Association
Avicasts: Wildlife Strike Committees: The Australian example (libsyn.com)
(8) FAA Wildlife Video - YouTube

NAJLEPSZE SPOSOBY NA ...

Najlepsze sposoby na ...

1. Współpraca z mieszkańcami/podmiotami zlokalizowanymi w otoczeniu lotniska.
2. Egzekwowanie zakazu likwidacji hodowli gołębi przy lotnisku.
3. Współpraca z hodowcami gołębi - kontekst np. organizacji wyścigów gołębi.

PODEJMOWANE DZIAŁANIA

Podjęte działania

1. Uszczegółowienie zapisów ustawy Prawo lotnicze (nowela krajowa) w zakresie art. 87 znaków 6
2. Ponowne podjęcie działań informacyjnych umożliwiających lepsze egzekwowanie zapisów przepisów karnych art. 211 ustawy Prawo lotnicze (likwidacja gołębników)
3. Wypracowanie regulacji dot. bezpiecznej organizacji wyścigów gołębi w otoczeniu lotniska
4. Usprawnienie wypełniania raportów zdarzeń związanych ze

ZESPOŁY ROBOCZE

Zespoły robocze

Prośba o wpisanie zainteresowanych w dz. określonych w sekcji "PODEJMOWANE DZIAŁANIA"

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
7. ...

Posiedzenie Krajowego Zespołu ds. Zderzeń Statków Powietrznych ze Zwierzętami

Dziękuję za uwagę,
życzę efektywnie spędzonego czasu

Beata Grabowska
Naczelnik Wydziału
Wydział Analiz i Standardów Lotniskowych
Departament Lotnisk
tel. +48(22) 520 74 89 tel. kom.: +48 694409517
e-mail bgrabowska@ulc.gov.pl

Warszawa, 2023-12-04

Urząd Lotnictwa Cywilnego 2023